

קידושין כה

עניין: המנונא-קרנונא

בן יהוידע

החכם הרבה תורה למדתי מרבותי, ויותר מחבירי, ומתלמידי יוסר מכולם, נמלא בשלשה מיני לימוד הנו' נשלב לימוד י"ג מידות שהמורה נדרשת בהם, לכך נקראת אוריין תליתא, וג"פ י"ג של שלשה מיני למודים הנו' עולים ט"ל, ולז"א כי טל אורות טליך, וז"ש כל העוסק בטל תורה טל תורה מחייהו דייקא, וידוע כי תורה שבע"פ היא ששה סדרים, וא"כ לרף מספר ששה עם מספר ט"ל יהיה מ"ה, ולז"א אלא כמה שיש בו, ולז"א מה רב טובך אשר לפנת ליריך אשר לפנת חוך המקראות שהם כמו קנקן להם, ולז"א ועתה ישראל מה ה' חלקך שאל מעמך, כלומר המקראות אין אמת ראוי להוסיף עליהם חית אמת או לגרוע, אבל בתורה שבע"פ שנדרשת בי"ג מידות, שהיא נקראת בשם מה כאמור, אמת ראוי להרחיב את גבולה, ולחדש בה חדושים רבים שבנויים על יסוד אמת, ולז"א שאל מעמך לחדש חידושים ולהרבות תורה, שזו היא פריה ורביה של התורה, ולפ"ז תיבת רקמה רומזת לתורה שבכתב ולתורה שבע"פ, כי תורה שבכתב דבריה מועטין, וא"א יכול להוסיף בהם ולהרחיב אותם אפילו באות אמת, וזהו רק לשון מיעוט, אך תורה שבע"פ נקראת מה שהוא לשון רבוי, כמו מה רב טובך, שאתה יכול לחדש בה חדושים רבים, ולהרחיב את גבולה כ"ס, וז"ש ומלבושך הם מלבושי הנפש שש, הוא לבוש הנעשה מן המלות, כאמור, ומשי הוא לבוש הנעשה מן ההפלות כאמור, ורקמה הוא מלבוש הנעשה מעסק תורה שבכתב ובע"פ שהם נקראים רק ומה:

ולבן א"ל, לא המנינא אלא קרנונא, כי ה"ח מכונה בשם נונא, וכנ"ז צוה"ק, אך יש חכם במקרא דוקא זה נקרא קרנונא, שהוא ניגול של קר, שהוא חכם בתורה שבכתב בלבד שנקראת בשם רק, ויש חכם שנקרא המנינא שהוא חכם בתורה שבע"פ שנקראת מה, וזהו ניגול של מ"ה, ואמרו לו אין אמת חכם בתורה שבע"פ, שמיכל להוסיף בה חדושים, כי אם אמת חכם בתורה שבכתב בלבד:

ורקמה, רמו על תורה שבכתב ותורה שבע"פ, והיינו דאמר התנא אל תסתכל בקנקן אלא כמה שיש בו, ופירשנו בס"ד דתורה שבכתב דבריה הם כמו קנקן שהוא כלי, אשר דברי תורה שבע"פ מונחים בו, ולכן התנא קראת כלי חמדה, כמ"ש באבות חביבין ישראל שניתן להם כלי חמדה, והקראים מסתכלים בקנקן בלבד, שאין מודים אלא בדברי המקראות, והולכין בהם אחר פשוטן דוקא, וזוה הם מקלקלים במלות התורה ותי האמת נעדרת מהם, אך חכמי ישראל האמתיים מסתכלים בדברי הקבלה והמסורת שהם מלובשים וגנוזים חוך הקנקן שהיא תורה שבכתב, וזוה עולה קיום המלות בידם כחקנו, כאשר ליה ה', ולז"א אל תסתכל בקנקן הוא המקרא, אלא כמה שיש בו הם דברים של הקבלה והמסורת שמונחים וגנוזים חוך המקרא שהוא הקנקן:

ואמרו כמה שיש בו, רמו בתיבת מה על תורה שבע"פ, שנדרשת בי"ג מידות הנזכרים בצרייתא דר"י, ולימוד אלו הי"ג מידות שהמורה נדרשת בהם הוא בשלשה, שלומד האדם מרבו ומחביריו ומתלמידיו, כמ"ש

מראית העין לחיד"א

ודרך רמז אפשר כי בהיותו צדיק גמור נקרא אדם והוא נשפע משם מ"ה וכמ"ש אתם קרויים אדם אתם אותיות אמת רומז לת"ח אדם גימט' מ"ה. ואם הוא צדיק שאינו גמור יש לסט"א קצת אחיזה בו. ואמרו בזוהר הקדוש דאותיות ק"ר יש בהם לסט"א דנטלי ש' והוי שקר כמ"ש בהקדמת הזוהר דף ב' ועיין בדף ר"ה. והשתא דרב המנונא אמר יתו בעו מינאי מילתא ולא ידע להשיב א"ל לאו המנונא שאתה צדיק גמור ונשפע משם מ"ה וז"ש לאו המנונא הי"מ הוא שם מ"ה אשר בו אחוז הצדיק הנמשל לדג. אלא קר נונא דאותיות קר דנאחו בהם הסט"א דבקות כד ואתה קר נונא ודוק היסב אינ אפשר בסגנון אחר דרמוזו לו דהוא היה בסט"א שרמו אותיות ק"ר ואח"ך יצא ונעשה דג בחי' צדיק חזו נונא ומ"מ נשארו איזה סיגים וד"ק:

תוכחת חיים לרבי חיים פאלאגיי – פרשת ויקהל

ומצ"נו בגמרא פרק קמא דקידושין דכ"ה ע"א, שאמרו סבי דנונייא לא אתו לפירקיה דרב חסדא, אמ"ל זיל צנעינהו. אזל אמר להו מאי טעמא לא אתו רבנן לפירקא, אמרו ליה אמאי אתי (ניתח). דבעינא מיניה מילתא, ולא [דף קטז] פשיט לן וכו'. ופרש"י זיל צנעינהו, אמור אליהם להסגר ולישב בבית זה, וזה לשון נידוי לת"ח, כדאמר במ"ק ד"ז לאמור לו דרך כבוד הסגר ושב בביתך עכ"ל. וכ"כ הריטב"א בחידושו ל"ש יע"ש. הרי דמי שאינו בא לשמוע דרשת הרב הדורש, חשיב זה בזיון וחייב נידוי כדק"ל דמנדין למבוזה ת"ח. וכ"כ הפוסקים ז"ל. והגם שהם רצו לתת התנצלות על אשר לא באו לפירקיה דרב חסדא משום דבעינן מיניה מילתא ולא פשיט לן, וכוונת ההתנצלות היה שאינן תלמידים שלו, שלא למדו ממנו, זה התנצלות יהיה מהני להנצל מעונש הנידוי, ואפ"ה לא היה מהני זה ההתנצלות, דאפילו לא למדו ממנו, כיון שהיה גדול, הם כתלמידים נחשבים. וכמ"ש הרב